

דו"ח מסכם – הצטיידות תשפ"ו

המחלקה לארכיאולוגיה

במסגרת מענק ההצטיידות שהוענק למחלקה לארכיאולוגיה בשנת תשפ"ו, רכשה המחלקה ציוד, ובכלל זה חמש מצלמות דיגיטליות, רחפן DJI mini 4 Pro, ומשתמש שנתי לתוכנת DJI Terra.

הציוד הנ"ל נועד להוות חלק ממערך ההוראה של המגמה לארכיאולוגיה דיגיטלית. הלימודים במגמה נועדו לחשוף את הסטודנטים לעולם המורכב של ארכיאולוגיה דיגיטלית ושל יישומי מחשב בארכיאולוגיה. מטרתם להעניק ידע תיאורטי לצד הכשרה מעשית בכלים החדשים ביותר ובהם יישומי ממ"ג (GIS), תיעוד תלת ממדי ופוטוגרמטריה, ויסודות החישה מרחוק ויישומם במחקר הארכיאולוגי. לימודים אלו רלוונטיים במיוחד לניהול ותיעוד חפירה באמצעים דיגיטליים, ולאיסוף, ניתוח והצגת מידע דיגיטלי מרחבי, תחומים להם יש ביקוש רב בעולם התעסוקה, ובעיקר ברשות העתיקות, המעסיקה העיקרית של ארכיאולוגים בעלי תואר ראשון בישראל.

הציוד שנרכש משמש בפן המעשי של הלימודים במגמה, בשלוש מסגרות:

- 1. סדנא לפוטוגרמטריה:** סדנה מעשית שמטרתה הענקת הכלים לתיעוד פוטוגרמטרי (תיעוד תלת ממדי מבוסס צילום דיגיטלי) של אתרים ארכיאולוגיים, ובניית מודלים. הסדנא משלבת לימוד בכיתה, עבודת שטח ועבודת מעבדה, ובמהלכה לומדים הסטודנטים את היסודות התיאורטיים והמעשיים לבניית מודל פוטוגרמטרי, מהצילום בשטח ועד יצירת תוצרים דיגיטליים.
- 2. התנסות מעשית ומחקר מודרך:** בקורס זה מתנסה הסטודנט. ית בעריכת מחקר עצמאי, מבוסס על הכלים שלמד. במגמה "ארכיאולוגיה דיגיטלית". המחקר מתבצע תוך ליווי והדרכה אישית במסגרת המעבדה לארכיאולוגיה דיגיטלית.
- 3. יישומי חישה מרחוק לארכיאולוגים:** קורס זה מטרתו להקנות לסטודנט. ית היכרות רחבה עם שיטות שונות לחישה מרחוק ושימושן בעולם הארכיאולוגי. תוך שימוש במקרי מבחן מעולם המחקר הארכיאולוגי הקורס עוסק באיסוף, תיעוד וניתוח נתוני LiDAR, הדמיות מולטי והיפר ספקטראליות, צילום תרמי, רדאר חודר קרקע, ועוד.

במהלך שנת הלימודים עשו הסטודנטים שימוש בציוד כחלק מההתנסות המעשית בקורסים הנ"ל. המצלמות והרחפן שימשו ליצירת תיעוד דיגיטלי שמהווה את נתוני הבסיס ליצירת מודלים תלת-ממדיים בפוטוגרמטריה. הסטודנטים יצאו לאתר הארכיאולוגי בניצנה, שם תיעדו את השרידים הארכיאולוגיים והתנסו בעצמם ביצירת מודל. לאחר מכן, כחלק מהמשימה הסופית בקורס, השתמשו בציוד ליצירת מודלים של אלמנטים בתוך הקמפוס (השלט של BGU הגן הארכיאולוגי, ספסלים ועוד) בצורה עצמאית. התוכנה שנרכשה משמשת להורדה וניתוח של נתוני לידאר מוטס. ניתוח כזה בוצע באתר הארכיאולוגי של עין קטורה, כחלק מהתנסות של תלמידי תואר שני ושלישי ביישומי חישה מרחוק.

הציוד והתוכנה ימשיכו לשמש גם במהלך שנות הלימודים הבאות, במסגרת הלימודים במגמה הדיגיטלית, ובמסגרת ההתנסויות המעשיות האחרות של הסטודנטים. ות בשדה.

בברכה,

מיכל בירקנפלד